

Vragen van het lid Brinkman aan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, bij haar afwezigheid gesteld aan de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, over **het bericht dat de staatssecretaris van BZK toch geen corruptie-onderzoek verricht aangaande Aruba.**

□

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. Ik citeer de staatssecretaris, mevrouw Bijleveld, die op 25 mei van oordeel zei te zijn "dat de combinatie van signalen zodanig zorgwekkend is dat er reden is, een onderzoek te doen instellen om een vollediger beeld van de staat van Aruba te krijgen". Letterlijk zei deze staatssecretaris op 27 mei dat corruptie een onderdeel zou moeten uitmaken van het onderzoek op Aruba. Tevens heeft deze staatssecretaris gezegd dat dit onderzoek onafhankelijk, wetenschappelijk en diepgravend moet zijn, ongeveer zoals het WODC-rapport over Sint Maarten.

Dit onderzoek is kennelijk niet geheel toevallig kenbaar gemaakt een week voor de verkiezingen van het Europees Parlement. Reacties van de Arubaanse minister van Volksgezondheid: "ratten zijn het, die Nederlanders". Premier Oduber noemt Nederland de uitvinders van corruptie en piraterij en vraagt zich in het parlement af of Jan van Traa daadwerkelijk aan een auto-ongeluk was overleden. Ongehoord en schandalig. Ik heb deze staatssecretaris de hemel in geprezen voor het initiatief tot dit onderzoek, maar zij lijkt nu dubbel hard door de mand te vallen. Na een paar dagjes Aruba en een bezoek bij een van de grootste boeven van het eiland, de minister-president Oduber, lijkt zij zwaar door de mand te vallen. Van dat onderzoek schijnt geen spaan meer heel te zijn. Volgens berichten gaat zij nu samen met Oduber een plan van aanpak maken. Dat zou een zielige vertoning zijn.

Voorzitter. Ik heb de volgende vragen. Klopt de berichtgeving dat de staatssecretaris geen corruptie-onderzoek meer gaat doen? Zo ja, wat zijn dan eigenlijk de zorgwekkende redenen geweest voor het überhaupt doen instellen van dat onderzoek? Wat is er in de tussentijd gebeurd dat dit onderzoek nu kennelijk niet meer nodig is? Als de berichtgeving waar is, is de minister het dan met mij eens dat zij niet meer opgewassen is tegen die corrupte politici en dat zij de portefeuille van de Antillen moet inleveren?

Ik hoop dat de minister gaat zeggen dat de berichtgeving niet juist is. Ik kan mij namelijk niet voorstellen, zo te zijn beduvelend door deze staatssecretaris.

□

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. De hoop van de heer Brinkman blijkt geheel bewaarheid te worden. De berichtgeving waar hij naar verwijst, is inderdaad niet juist. De staatssecretaris heeft in haar brief van 25 mei aan de Kamer aangegeven dat zij zich zorgen maakt over de rechtshandhaving en de deugdelijkheid van bestuur op Aruba en dat zij het van belang vindt om onderzoek te doen om een meer systematisch beeld te krijgen van de situatie op Aruba. Zij heeft daar gisteren afspraken over gemaakt met minister-president Oduber over het opzetten van een plan van aanpak hoe dit onderzoek vorm te geven. Tevens vormt onderdeel van het plan van

aanpak welke maatregelen genomen moeten worden om het openbaar bestuur en de rechtshandhaving te verbeteren.

Ik kan mij voorstellen dat op basis van een onvolledig bericht van het ANP verwarring is ontstaan. De staatssecretaris zal in een brief over de reis die zij momenteel op de Nederlandse Antillen maakt, ingaan op dit onderwerp. De Kamer ontvangt die brief voor het algemeen overleg van volgende week.

De heer **Brinkman** (PVV): Voorzitter. Ik ben blij dat ik allerlei voorbehouden heb gemaakt in mijn eerste termijn, dat ik heb aangegeven, blij te zullen zijn als de berichtgeving niet juist blijkt en dat ik mij dat ook niet kon voorstellen. Ik heb nog wel een paar vragen. Het blijkt namelijk dat niet het ANP verkeerd geciteerd heeft, maar dat de Arubaanse premier Nelson Oduber het verkeerd gezegd heeft. Hij heeft gewoon gezegd dat het onderzoek in zijn geheel van de wereld is. Ik vraag de minister dan ook om de staatssecretaris even een telefoontje te laten plegen teneinde de Arubaanse en Antilliaanse media ervan te doordringen dat het onderzoek naar de corruptie op die eilanden, in ieder geval op Aruba, wel degelijk doorgaat.

Ik heb ook een inhoudelijke vraag. De minister zegt dat bij het plan van aanpak de medewerking van Nelson Oduber gewenst is en dat het plan in samenwerking met hem wordt opgesteld. Let wel: premier Oduber maakt juist onderdeel uit van het corrupte bestuur. Zijn zoon heeft tegen het advies van de politie aldaar in een vuurwapenvergunning gekregen waarmee hij politici intimideert die tegenstander zijn van het beleid van Nelson Oduber. Dat staat in de berichtgeving van de eigen vertegenwoordiger van de minister. Hoe kan zij iemand vertrouwen die onderdeel uitmaakt van zoiets? Hoe kan zij zo iemand onderdeel laten uitmaken van haar eigen plan van aanpak? Ik vind dat vreemd. Ik zou dat niet doen, ik zou het geheel onafhankelijk maken, precies zoals de staatssecretaris dat de Kamer heeft gezegd.

Minister **Ter Horst**: Voorzitter. Ten eerste staat het de heer Oduber zoals iedereen vrij om de terminologie te gebruiken die hij wil. De staatssecretaris spreekt over "een onderzoek". Bij die terminologie sluit ik mij aan. Ten tweede hechten wij eraan dat het onderzoek samen met Aruba kan worden vormgegeven, dus dat het gebeurt namens beide opdrachtgevers. Als het zo zou moeten zijn dat het niet samen met Aruba kan, dan kan de Rijksministerraad opdrachtgever zijn voor een dergelijk onderzoek. Ten derde doet de heer Brinkman een aantal suggesties waarop ik hier niet inhoudelijk wil ingaan. Ik wil er alleen maar over zeggen dat die juist onderdeel van het onderzoek kunnen uitmaken.

De heer **Remkes** (VVD): Voorzitter. Wellicht kan de minister bij de staatssecretaris bevorderen dat dit soort gesprekken en werkbezoeken in de toekomst afgesloten worden met een gezamenlijke persconferentie.

Minister **Ter Horst**: Ik zal de staatssecretaris van deze suggestie op de hoogte stellen.

De heer **Van Raak** (SP): Voorzitter. Ik vind het jammer als we het vragenuur moeten gebruiken voor debatten over berichtgeving die niet blijkt te kloppen. Ik wil suggereren dat men dergelijke berichten eerst checkt

Ter Horst

voordat men mondelinge vragen stelt. Nu we hier toch staan, heb ik ook een vraag. De heer Oduber, premier van Aruba, is een onbetrouwbare bestuurder. Als wij de corruptie op Aruba gaan bestuderen samen met een corrupte bestuurder, weet ik de uitkomst al. Mijn suggestie is om zelf een onderzoek te doen náár de heer Oduber, niet mét de heer Oduber.

Minister **Ter Horst**: Ik sluit mij geheel aan bij het eerste deel van het betoog van de heer Van Raak. Wat het tweede deel betreft het volgende. De staatssecretaris hecht eraan om het onderzoek in gezamenlijk opdrachtgeverschap van Aruba en Nederland te doen. Ik denk dat de netheid aangeeft dat dit ook de wenselijke variant is. Ik heb al gezegd dat als dit niet lukt, de Rijksministerraad zijn verantwoordelijkheid in dezen zal nemen.

Mevrouw **Van Gent** (GroenLinks): Voorzitter. Ik ben blij dat de heer Brinkman een aantal keren een voorbehoud maakte in zijn aanvankelijke vraag, zodat hij in zijn nadere vraag een stuk genuanceerder kon zijn. De minister zegt dat er voor het algemeen overleg een brief komt van de staatssecretaris. Het lijkt mij goed, om te voorkomen dat dit soort indianenverhalen een eigen leven gaan leiden, dat we dit onderdeel van de brief echt zo snel mogelijk krijgen. Er zijn nu verkeerde berichten naar buiten gekomen. Het lijkt mij echt zinnig dat het goede bericht zo snel mogelijk de Kamer bereikt. Het liefst zou ik dat morgen krijgen.

Minister **Ter Horst**: We zullen proberen om dat zo snel mogelijk te doen. De staatssecretaris bevindt zich op de Antillen. Uiteraard kan er wel contact met haar worden opgenomen. Ik zal kijken of dit onderdeel zo snel mogelijk aan de Kamer kan worden gemeld. Als dat niet voor morgen lukt, dan zal dat in ieder geval gebeuren voor het AO van volgende week.

Mevrouw **Verdonk** (Verdonk): Voorzitter. Ik hoor de minister net zeggen: als het gemeenschappelijk opdrachtgeverschap niet lukt – de kans daarop lijkt mij groot; ik denk dat zij en ik dat allebei inzien – komt het in de Rijksministerraad. Mag ik haar vragen om de staatssecretaris te vragen, het voorstel voor onderzoek dat het kabinet maakt apart te beschouwen en naast het voorstel te leggen zoals de heer Oduber en zijn mensen dat willen hebben? Zo kan de Kamer altijd beoordelen welke onderdelen van de inbreng van iedere partij in het uiteindelijke onderzoeksvoorstel zitten.

Minister **Ter Horst**: Ik weet niet of er op dit moment twee verschillende voorstellen zijn. Ik hoop niet dat dit zo is. Nogmaals, ik ga ervan uit dat er een onderzoeksopdracht komt van Nederland en Aruba samen. Waar dat niet mogelijk is, nogmaals, zal de Rijksministerraad zijn verantwoordelijkheid nemen en zelf bepalen wat de onderzoeksopdracht wordt.

De **voorzitter**: Ik dank de minister voor haar antwoorden en voor het feit dat zij de staatssecretaris heeft willen vervangen.

Vragen van het lid Vendrik aan de staatssecretaris van Economische Zaken over **het onderscheppen van grote partijen medicijnen voor ontwikkelingslanden door de douane**.

De heer **Vendrik** (GroenLinks): Voorzitter. Goedkope medicijnen zijn voor mensen in ontwikkelingslanden letterlijk van levensbelang. Er is vele jaren van harde politieke strijd aan voorafgegaan voordat het zo ver was dat belangrijke medicijnen patentvrij, goedkoop ter beschikking gesteld konden worden aan veel mensen in ontwikkelingslanden. Dat was ook de afspraak in 2001 in Doha, na veel jaren van politieke strijd en volgens mij ook na veel onnodige slachtoffers in de periode dat die medicijnen nog veel te duur waren voor mensen die nauwelijks van meer dan een dollar per dag moesten rondkomen.

Uit diverse berichtgeving de afgelopen dagen blijkt dat de douane in Europa en ook in Nederland verzending van deze goedkope medicijnen, die bijvoorbeeld in India worden gemaakt, tegenhoudt op verdenking van schenden van het patentrecht. Dat is best belangrijk in Europa. Dat leidt er vervolgens toe dat de medicijnen een tijdje geparkeerd worden ergens in een haven, in een loods, Joost mag weten waar. Ze worden dan weer teruggestuurd naar het land van herkomst en ze bereiken dus nooit de mensen waarvoor ze bedoeld zijn, bijvoorbeeld in Afrika of Latijns-Amerika. Ik was het dan ook volstrekt eens met de minister voor Ontwikkelingssamenwerking, de heer Koenders, die dit een belachelijke, schandelijke aangelegenheid vond. Ik hoop dat de staatssecretaris van Economische Zaken dat hier even wil herhalen. Dat is mijn eerste vraag.

Mijn tweede vraag, beste staatssecretaris, is wat is hier aan de hand? Een derde vraag/verzoek is: kunnen wij hier zo snel mogelijk een einde aan maken? Dit was een dure belofte, alweer zeven jaar geleden gedaan in Doha aan ontwikkelingslanden. Het lijkt mij absurd dat wij de farmaceutische industrie helpen om de afspraken van Doha te schenden. Wij moeten juist zij aan zij strijden met arme mensen in arme ontwikkelingslanden die niet anders dan tegen weinig geld belangrijke levensreddende medicijnen kunnen kopen.

Mijn laatste vraag. Ik hoor dat er geheim overleg is tussen Europa en de Verenigde Staten over de internationale regels ter voorkoming van het namaken, het schenden van patenen. Hoe staat het met dat geheim overleg? Wanneer horen wij daar iets van? Wat is de invloed van de uitkomst van dat overleg op deze kwestie?

Staatssecretaris **Heemskerk**: Voorzitter. Vanzelfsprekend deel ik geheel de verontwaardiging van collega Koenders over deze zaak. Het is echt belachelijk, schandelijk, heel vervelend, levensbedreigend als de legitieme doorvoer van goedkope generieke medicijnen van bijvoorbeeld India naar Afrika op oneigenlijke gronden in Nederland tegengehouden wordt. Wat is er aan de hand? Het klopt dat de douane enkele ladingen heeft gestopt vanwege een mogelijke inbreuk op intellectuele eigendomsrechten, bijvoorbeeld hiv-medicijnen vanuit India